

*Гончаренко І.В, д.е.н., професор
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Потреба у розумінні результативності та ефективності політики, що реалізується органами місцевого самоврядування, спричинює посилення уваги вчених та практиків до питання оцінювання як інструменту та активізує дослідження з оцінки різних аспектів публічного управління.

Проблеми оцінки ефективності управлінської діяльності в цілому знайшли своє відображення в працях таких зарубіжних вчених, як П. Друкер, Т. Пітерс, Д. Сінк, Р. Уотермен та інших. Висвітленню проблем пов'язаних з визначенням ефективності різноманітних форм і методів публічного управління присвячені окремі дослідження Н. Бевериджа, С. Брю, Дж. Б'юкенена, Т. Веблена, Д. Гелбрейта, Д. Кейнса, Д. Кауфмана, В.Мак-Коннела, У.К. Мітчелла, Г. Мюрдаля, П. А. Самуельсона, Г. Туллока, М. Фрідмена, Ф. фон Хайєка, Л. Ерхарда та інших. Вчені дотримуються, загального підходу до визначення успішності управлінської діяльності, що базується на співвідношенні результатів діяльності з витратами, пов'язаними із забезпеченням саме цих досягнутих результатів. Проблеми полягають

лише у забезпеченні адекватної та об'єктивної оцінки, як результатів, так і відповідних витрат, а також забезпечення співставності отриманих оцінок.

Теорія та методологія оцінювання публічного управління активно розвивається в США, досвід оцінювання в галузі освіти, громадського здоров'я та гігієни, країна отримала ще до Першої світової війни. Але найбільш бурхливий період припав на 1960-ті роки. Саме в цей час в адміністрації Джонсона федеральний уряд США проводив величезну політику, використовуючи гасло «Війна з бідністю». Це призвело до виникнення вимірювання ефективності, як наукового методу управління, який традиційно розроблявся в рамках досліджень державного управління в США та його поширення з 90-х років на фоні розповсюдження так званого «нового публічного управління». Тепер цей підхід впроваджується в адміністративних установах у всьому світі. Більше того, у його впровадженні беруть участь найрізноманітніші інститути, як у центральній владі, так і в органах місцевого самоврядування.

Оцінка результативності та ефективності публічного управління базується на тому, що управлінська діяльність, яка орієнтована на досягнення визначених стратегічних цілей, шляхом вирішення тактичних завдань, з точки зору публічного управління переорієнтовується на кінцевий результат у вигляді задоволеності окремими громадянами та суспільством в цілому обсягами та якістю товарів та послуг, що ними споживаються, наслідками їх діяльності, а також обсягами та якістю публічних послуг, які надаються суб'єктами публічного управління та адміністрування, що забезпечують поліпшення умов існування і життєдіяльності громадян.

Найбільш розповсюдженою нормативною основою для створення систем управління якістю є міжнародний стандарт ISO 9001:2000. Упровадження та сертифікація систем менеджменту якості згідно з цим стандартом у будь яких організаціях призводить до підвищення ефективності та узгодженості робіт, раціональнішого використання ресурсів, фокусування уваги на споживачах і, як наслідок, до підвищення задоволеності споживачів.

Поширеною є громадська оцінка ефективності діяльності місцевого самоуправління, яка включає оцінку і контроль, зокрема з таких питань, наприклад, як прийняття органами публічної влади тих чи інших управлінських рішень, а також хід їх реалізації; цільове та економне витрачання ресурсів та публічних фінансових коштів; забезпечення екологічної безпеки, а також збереження життя і здоров'я людей; якість та обсяг публічних послуг, що надаються, реалізація пріоритетних

національних програм і проектів, тощо.. Врахування впливу громадської думки та її оцінка в процесі визначення ефективності публічного управління здійснюється шляхом впровадження системи її моніторингу та врахування її впливів й їх наслідків.

Отже, вплив суспільства в цілому і його громадян (їх громадських об'єднань), зокрема, на органи місцевого самоврядування, як через вплив на процеси управління громадської думки так і через вплив на них громадської оцінки ефективності діяльності, перетворюють форму відносин між ними в таку, яка повинна базуватися на принципах громадянської злагоди, співпраці і забезпечувати соціальну справедливість.

Список використаної літератури:

1. Друкер, Питер Ф. Энциклопедия менеджмента [Текст] / П. Ф. Друкер; [пер. с англ. Ф. П. Тарасенко]. – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. – 432 с.;
2. Ведунг, Е. Оцінювання державної політики і програм [Текст] / Е. Ведунг; [пер. з англ. В.Шульга]. – К.: вид-во «Все увито», 2003. – 350 с.;
- 3 Hiraki Tanaka Evaluation in Local Governments in Japan Електронний ресурс: http://www3.grips.ac.jp/~coslog/activity/01/04/file/Bunyabetsu-14_en.pdf [Дата останнього доступу 29.09.2019].